

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrt leta „ 1.10

Za nečrtnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternoliju in Soharju; v Trstu v tobakarnici „Via del Belvedere 179“ in „Via della cenerina 60“.

SOČA

Glasi slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Pri omenilih se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za veče črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Con. del Cristo 186 blizu živinskega trga, kjer se nahaja tudi pravništvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri uredništvu.

Novi ukaz ministra Stremayerja.

A. K. Bogme, uže sto i stokrat sem čital po slovenskih časopisih, slišal na taborjih in v privatnih družbah ter prijateljskih pogovorih, da ministerstvo nas Slovence strašno prezira in zanemarja. Ako človek kako stvar tolikokrat sliši, se je ušesa tako privadijo, da jo naposled res verjame. Tako sem tudi jaz mislil, da je vlada nam Slovincem, bog vedi, kakova mačeha in da je nam sedanje ministerstvo ne vem kako gorko. Stoprv ministra Stremayerja poslanice in ukazi so me prepričali, ka sedanje ministerstvo za noben narod nema take gorke, prav očetovske skrbi, kakor za tisti košček Slovencev, ki na Goriškem prebivajo. V istini, noben Israel svojega Benjamina ne more tako ljubiti kakor naš naučni minister naše narodne, italijanske i slovenske, ljudske i srednje šole v Gorici!

V svoji vestni očetovski skrbi najpreje misli, ka nove metle dobro pometajo ter nam za tega delj vsako leto toliko novih profesorjev pošlje na goriško realko i gimnazijo, da si učenci v poluleta komaj njih imena zapomenijo, v enem letu komaj načina njih učenja privadijo, v osmih letih svojega šolanja v vsakem predmetu ravno osemkrat osem učiteljev poskušajo, in tako ves čas pri samih poskušajah ostanejo ter nikdar do nobenega pravega, temeljitega, zdatnega učenja ne pridejo. Čemu tudi! Njive so za to na svetu, da se kmet orati, kopati, sejati uč. in goriške srednje šole je država za to osnovala, da se professorji na njih v podučevanju vadijo! Učenci so samo material.

Toda to še nij zadosti!

Goriška grofija ima 6 okrajnih šolskih nadzornikov. To je preveč! Čemu taka potrata! Mej tem so 3 Slovinci i 2 Italijani. To tudi nij pravično, da bi večina prebivalcev imela večino okrajnih šolskih nadzornikov. Zatorej vzemimo Slovincem dva, Lahom pa enega ter namesto petih postavimo samo dva, enega za Slovence, drugega za Italijane, tako bo prav! — Kaj hočete še več?

Pač, Stremayerjeva ljubezen do nas Goričanov se ga še dalje! Sedaj ima Goriška samo provisorčnega deželnega šolskega nadzornika in še tega mora minister vzeti izmed učiteljstva na tukajšnji gimnaziji ali realki. Toda g. Stremayer bi nam rad kak-ga boljšega poslal, morda kakega posebnega svojega ljubljenca, tudi ne samo za kratkih 6 let, temveč stalno, za dalje

časa; toda ta naš dež. zbor je tako kratkoviden, da ne more izpoznati velike ljubezni ministrove do našega šolstva!

Da, še več!

Dr. Wretschko pravijo, da je dober pedagog, delalen uradnik in energičen apostelj nemškega učnega jezika. In to svojo desno roko nam Stremayer pošlje v našo solnčno Gorico, da se prav na mestu prepriča in sprevidi, kako bi se mogle osrečiti in povzdigniti naše šole. Wretschko kot pameten mož res kmalu ugaue, da geografijo, zgodovino, matematiko i. t. d. v naših srednjih šol nižih razredih po nemško učiti ali pa prazno slamo mlatiti, je pač skoro vse eno delo. Vsak človek bi tedaj mislil, da, če tak mož, kakor je Wretschko, sprevidi, da nemški učni jezik je v naših šolah nemogoč, se bodo to-laj naše srednje učilnice poslovenile i poitaljančile i. t. temveč ker je tudi naš dež. zbor te misli, kakor vsak drug misleč človek, učitelj in pedagog.

O kaj še! Baš narobe je prav! Bog varuj, da bi se nemški učni jezik iz srednjih šol izbacnil in narodni v nje vpeljal! Nego nemški jezik naj se vpelje uže v ljudske šole, tako da bodo naši prvošolci na gimnaziji in realki vsaj nemški lomiti znali. Glejte vi pedagogi vseh časov in vseh narodov, ki pravite, da samo v materinem jeziku je mogoče mladino podučevati, pridite zdaj v Gorico in učite se tukaj iz ukazov ministra Stremayerja, kako se mladina vzgaja, kako se narodi osrečujejo! Učite se tukaj modrosti avstrijskega ministra, ki ukaže, da, ker učenci v srednjih šolah ne znajo nemškega, se morajo uže v vadnici tega jezika naučiti. Z vadnico pa je učiteljsko izobraževališče v ozki zvezi; če je ona nemška, mora tudi pripravnica biti, in če so enkrat učitelji po nemški vzgojeni, kedo bi potem naša Kraševce i Tolmince še v slovenskem jeziku podučeval? Tako je ta stvar tedaj! Ker je realka in gimnazija nemška, mora biti nemška tudi vadnica; ker je vadnica nemška, mora biti nemška tudi učiteljska pripravnica in ker se učitelji nemški vzreajo, naj se potem ponemčijo tudi vse ljudske šole. Tako se glasi najnovejši ukaz ministra Stremayerja, katerega je poslal te dni dež. šolskemu svetu v Gorico. Zdaj naj pa še kedo reče, da Stremayer nas goriških Slovencev posebno ne ljubi!

Dopisi.

V Gorici 17. aprila. — Volitve 9 udov v naš mestni zastop so tudi letos vzbudile jako živahno agitacijo med našimi meščani, še živahnišo od lani, ko so se ločili volilci in kandidati v samo dve stanki, v vladno-konservativno in v liberalno. Letos so tri stranke, katere si prav odločno nasproti stoje, postavile vsaka svoje kandidate; konservativci ali klerikalci so se namreč ločili od Pajer-Ritter-jeve, vladna stranka, katere namer a gre na to, da bi vsilila v mestno svetovalstvo vsako leto kakega novega Nemca, ki naj bi bil po močehnosti iz Ritter-jeve rodbine. —

Ta stranka pa vedoča, da ne bo lahko sama s svojimi kandidati prodrla, je poskušala kompromis skleniti z liberalci. Glavni pogoj takega kompromisa je bil menda ta, da se izključi dr. Deperis od vsake kandidature, kar bi bilo najbrže njegovemu posebnemu prijatelju (?) d. ru Pajer-ju jako po volji. A temuse niso hoteli liberalci udati in tako se je zgodilo, da smo videli obojne kandidate na velikih plakatih po mestnih voglih priporočati. Klerikalci so pa po svoji navadi mreže bolje skrivaj nastavili in kakor kaže ne bo njihov lov brez uspeha. Včeraj je volila 8. volilna skupščina, obstoječa iz malih obrtnikov in trgovcev, to je iz pravih meščanov. Zmagali so klerikalci. Pajer-Ritterjeva stranka se je bila v zadnjem trenutku odtegnila; liberalci so se pa menda preveč zanašali na dognan razpor v konservativnem tabru in na svoje plakate in so premalo delali—zato so pali prav sramotno pali!

Še danes se za glavo prijemajo, preiskovaje, ali jim je v obrazu še kaj ostalo razen — dolgega nosa; klerikalci pa nehoté kazalce ribljejo, kakor bi hoteli reči: šlek, šlek! Nekako prav se jim godi. Spravili so take tri može v mestni zbor o katerih bi ne bil nihče mislil, da jih je mogoče pri sedanjih tukajšnjih razmerah z uspehom kandidovati. Izmed 346 oddanih glasov je dobil bivši deželni poslanec in odbornik in nekdanji župan goriški dr. Karol Doliac 225, profesor bogoslovja dr. Valussi 223, in žitni trgovec in hišni posestnik v gosposki ulici Jakob Decolle 221 glasov. To se pravi pri tolikem razporu sijajno zmagati.

Z Dunaja, 12. aprila. [Izv. dop.] Velika noč je tukaj; poslanci in delegatje so se razkropili na vse

LISTEK.

Nektere opazke ruskega profesorja.

Spisal
prof. J. Baudouin de Courtenay.

(Nadaljevanje.)

XVII.

Omiko slovenskega ljudstva pospešujejo največ, kakor je obče znano, šole in čitalnice. Zatorej zdi se mi primerno, tudi o njih nekaj pregovoriti. Gotovo, moje opazke ne morejo imeti nobenega pomena, ker sem imel premalo priložnosti, da bi opazoval šole in čitalnice; pa vendar mislim, da se celó v teh mojih opazkah najde nekaj, kar bo tega ali onega kaj zanimalo.

Stanje šolstva na Goriškem je veliko boljše, nego na Kranjskem, kder še dozda manjka veliko učiteljev, ter nij mogoče se nadejati, da bi se tam tako hitro k boljšemu spremenilo. Vsled tega tudi, kar se tiče omike sploh, je goriško ljudstvo primerno več omikano, nego kranjsko.

Pa pomanjkanje šole v kakem kraju ne vleče še za soboj pomanjkanja elementarne omike, to je znanja brati in pisati. Kajti podvzetno ljudstvo umeč, da v sedanjih časih nij več mogoče živeti v neulikanosti in

v vsem se zanašati na tujo pomoč, pomaga si z lastnimi močmi, kakor le more, ter se prizadeva, da bi pomanjkanje učitelja nadomestilo na ta ali na oni način. Kedor le zna nekaj, uči navadno druge, in tako gre naprej. V mnogih krajih učijo mestni g. duhovni; nekteri iz njih so si zares pridobili velike zasluge za omiko ljudstva v vseh obzirih, učeč ne samo brati, pisati in drugih strogo šolskih predmetov, ampak tudi vadeč mladino, na primer, v petji i. dr. t. p. umetnostih.

Čitalnice, katerih upliv na omiko vsega ljudstva, ne samo mladine, je brez dvombe jako mogočen, so se udomačile tudi samo na Goriškem, mej tem ko se na Kranjskem nahajajo le v večih središčih v mestih, v velikih trgih i. t. p. O Štajerskem, Koroškem in ostalem Primorskem ne govorim nič, ker ne poznam teh dežel.

Kar pa zadeva značaj in primerno važnost posebnih čitalnic za omiko celega ljudstva v dotičnem kraju, gotovo je, da največ koristijo v tem obziru čitalnice v teh vaseh, kder nij veliko gospode, ampak kder živijo skoro sami kmetje. Kajti tam, kder je veliko gospode, se ta navadno nerada meša s „plebsom“ in vsled tega čitalnice dobivajo značaj prevažno aristokratski. Nij tedaj čuda, da se pri podobni nameri te ali pa one čitalnice, gospoda dosta omika, pa za to prosto ljudstvo ostaja skoro popolnoma v prejšnjem svojem stanju. Pa vendar se podobna gospoda precej razžali, ako kedo na primer popiše, da nekteri neomikanci iz ljud-

stva v tistem kraju štejajo tega ali pa onega tujca za hudiča ali pa za antikrista ali pa za neko drugo čeznaravno bistvo.

V nekterih krajih so pale prejšnje čitalnice valed tega, ker nekteri gospodje, ki imajo največji upliv na deželi, nočejo imeti čitalnic, boječi se, da narod zgubi vero in se sploh pokvari. Ali res v čitalnicah narod gubi vero, ne vem, ker nijsem teolog. Samo to vem, da se mora slovensko ljudstvo zahvaliti svojim šolam, čitalnicam in društvu sv. Mohorja za to, da dandanašnji spada mej najbolj omikana evropska ljudstva.

Ker sem uže pri čitalnicah, omenim še en kuriozen slučaj, ki se nahaja v zvezi s čitalnicami ter more služiti kakor vzgled velike pameti nekterih omikancev. V neko čitalnico so dohajali pred kratkim ruski časniki, kakor dar njenega ruskega prijatelja. En ud te čitalnice je bil zadovoljen s časniki v vseh evropskih jezikih, v nemškem, italijanskem, francoskem itd. Samo ubogih ruskih časnikov nij mogel trpeti. Zmerom je čez nje zabavljaj, nazivaje jih „saublätter“ itp. Naenkrat je naznanil, da ve iz gotovega vira, da vsled shoda treh cesarjev v Berlinu mora jenjati ta panslavistična propaganda, in da od zdaj zanaprej nobena slovenska čitalnica ne bode dobivala ruskih časnikov. Evo, kde je tičal glavni namen šola treh cesarjev! — Sicer štejem si v svojo dolžnost naznaniti, da ta pametni gospod nij Slovenec, celó Slovan ne. Mislim, da mej Slovani nij tako strašno pametnih možev in globokih politikov.

stari strani, vsak se svojo torbo, v kateri neso lepo obročane inhe svojih volilcem.

In kako veselo je bode tudi ljudstvo sprejelo to volilno reformo za velikonočno jajce. Pač blagor, ne več kakor blagor bode ta volilna reforma za avstrijske hlapčade.

Krist je rešil pred toliko in toliko leti veseljni svet pogube, volilna reforma reši po toliko in toliko letih pa Avstrijo prepada. In tako je prav. Vaš Ocronini pa Vam je poleg tega velikonočnega pihla prinesel tudi še mnogo mnogo upanja, da predelska železnica pojde rakom zvižgat. Črne je boljši politikon; ko je videl, da iz železnice ne bo nič, pobrsal jo je, da vsaj nekoliko svojo čast reši. Tudi tukaj se pripoveduje neka čudna stvar o Črnetu, kakor sta neki v zadnjem dopisu iz Gorice povedali. Črne namreč nij zapustil iz prepričanja lesenjače, nego ostrasil jo ga Krasovec, da, če ne zapusti Dunaja, mu bodo hišo zagali. Ali je to res ali ne, tega ne morem spricati. Relata referro, in če tudi nij res, je vsaj karakteristično.

Velika noč je, in nikar ne mislite da so Dunajčanje tako brezbožni, da bi si še božjih grobov ne napravili.

Veliko ljudstva gre v ak dan je obiskovat, posebno v Stefanovo cerkev, in na dvor v kapelo. Danes popoldne o 1/4 je bilo vstajenje v dvorski kapelici. Neizmerno množice se je bilo zbralo, posebno ker se je raznesla novica, da se letos udeležijo procesije tudi cesarica. In zares udeležila se je, imela je vzrežano violetno krilo z dolgim šlepom, katerega so tako zvali „edelknaben“ nosili. Tudi cesar je bil z mnogimi ministri in dragimi velikaši navzočen.

Lepo je bilo gledati ta sprevod, a meni se dozlevala, da je to le bolj za oči, nego za srce; navadna procesija na kmetih veliko več gane, nego kaj takega, ki ima posebno važnost le za radovedneže in dunajske zijalke in zijalke.

21. t. m. bode poroka nadvojvodinje Gisele z bavarskim princem Leopoldom. Priprave se delajo velike; mestno starešinstvo da ples na to čast, kamor pride tudi cesarski rodoma. Dijaki viših šol se se združili z mladimi trgovci in uradniki in napravijo Giseli na čast skupno baklado; to bode še kaj več, kakor oni čas na prof. Škodovo čast.

Te dni se je otrovala mlada in lepa igralka tukajšnjega „Wienertheatra“. Uzrok temu je bila nesrečna ljubezen z nekim baronom, kateri je nij smel dalje ljubiti, če nij hotel dati nepotrebnega živca tukajšnjim škandoloznim tednikom, novinam, ki si iščejo gradiva samo v privatno pikantnih zadevah.

Tudi Dunaj nij še rešen babjeverstva. Te dni so zopet zasacili v Hernalsu staro copernico, ki je za denar Dunajčanom njih bodočnost pripovedovala. In dohajale je mnogo gospode iz boljših krogov k nji, in tudi nij izpod 25 fl. nikomer svoje vednosti razodela.

Včeraj smo zapazili prve lastovke tukaj, tri cele tedne kasneje, kakor lani. Lepo znamenje pomladi, katero uže nekaj časa uživamo.

Svetovna razstava je tukaj, a v pratrju še nij vse dovršeno; tudi po mestu se še vedno in vedno zida; hoteli rasti kakor gobe po dežji; naposled bode na Dunaji več hotelov, nego privatnih hiš. Tudi se uže vidi mnogo mnogo tujcev tukaj, in življenje in stanovanje se draži od dne do dne. Revnejši ljudje pač ne bodo mogli tukaj izhajati. Moreda Vam o priliki natančneje našo draginjo opišem.

Pri tukajšnjih Slovencih nij menda tiste živahnosti, kakor prejšnja leta. Petje, ki je prej vse Slovence vezalo in zaradi katerega so naši kot najboljši akademični pevci sloveli, se je pozgubilo. Mladina vsa prebiva razstresena, tudi zunaj mesta in na zmerne dra-

ginja ovira marsikaterga pevskih vaj in družih shodov se udeleževati. Svetovna razstava je vtaknila tudi tukaj svoj — nos.

Politični pregled.

Ker so zdaj na počitnicah delegatje in državni poslanci in ministri, nij nič novega poročati o našem parlamentarnem življenju. Ustavoverci se uže zdaj pripravljajo na boj pri direktnih volitvah, ker dobro vedo, da je od teh volitev odvisen morda njih propad; zato pa se organizirajo in uže zdaj sestavljajo centralne odbore za vsako kronovino; da ne bodo štedili s časom in denarom, to se da lahko misliti, tudi Chabrus bode zopet moral pomagati. A tudi na naši federalistični strani se je začelo živahno gibanje; Čehi se pripravljajo; Tirolci so po svojih listih sporočili, da so uže pripravljeni, na Poljskem je ravno taka in pri nas Slovencih se bo uže v nedeljo, 20. t. m. v Ljubljani volil centralni odbor za direktne volitve po vsem Slovenskem. Ta odbor bo imel nalog postaviti kandidate v porazumljenji z volilnimi okraji in sploh z vsemi odličnimi slovenskimi faktorji, osnovati pod-odbore po okrajih za volilno agitacijo itd. V nedeljo bode namreč v Ljubljani konferencija, h kateri so povabljeni rodoljubi iz vsega Slovenskega. To je gotovo prav, da se koj začne delovanje in da se za celo Slovenijo postavi en centralni odbor; kajti če bomo edino delali, se nam morda posreči, da spravimo 15 do 17 Slovencev na Dunaj.

Kar se Goriškega in Tržaškega tiče, bode tudi Italijani skoro gotovo federaliste volili, na ta način dobi opozicija tudi od ital. strani še precej izdatno podporo.

Oficijozni listi sicer poročajo, da bodo nove volitve za državni zbor še le oktobra meseca; a to je menda le finta; kajti zastoj se ustavoverci ne pripravljajo uže zdaj; menda pa utegnemo imeti volitve še to poletje. Vsi cesarski namestniki so na prve dni maja poklicani na Dunaj; zakaj, to je prav lahko uganiti; ministerstvo se hoče natančno podučiti o stanju rečij po raznih deželah in potem urediti svoje delovanje za agitacijo pri volitvah; vladnih kandidatov bo povsod polno. Vladni listi pa pravijo, da so namestniki zato poklicani na Dunaj, da se posvetujejo, kedaj bi se sklicali letos dež. zbori.

„Wanderer“ je zadnje dni priobčil glavne točke političnega programa federalistov, ktere se glase tako-le: Na zunaj: Močno in spoštovanje veleče stanje monarhije pod žezlom naše vladarske hiše. Na znotraj: 1. Poravnanje obstoječih nasprotnostij in odobrenje državne pogodbe z Ogrsko; 2. samostalnost in samouprava obstoječih historično-političnih individualitet; 3. samoupravnost in svoboda vsem verskim skupinam, svobodno razvijanje vsake narodnosti. 4. Pravica postave dajati gre dež. zborom in cesarju; 5. Za skupne zadeve z Ogrsko in vseh družih kronovin je potreben skupni organ, v katerega pošiljajo deželni zbori svoje delegate; 6. Po-

Sicer ne morem reči, da bi pijanstvo v strogem zmislu ta besede bilo domače mej Slovenci, ter da bi se moralo šteti za splošno navado vsega ljudstva. Nekteri pijejo samo nekaj, pa ne, da bi se upijavili. Samo nekteri pijo vsak dan; sploh pije se samo o praznikih, kar ima dva uzroka: prvič da samo prazniki so odločeni za veselice in pozabljenje vsakdanjih težav in grenkot, drugič pa da vsak nema zadosta denarja, da bi pil vsak dan.

V nekterih vaseh nij celó krčme. Naslednji tega so, mislim, jako koristni za tistega kraja ljudstvo. Velik razloček mej prebivalci vasi brez krčme se posebno vidi o praznikih. Tako, na primer, obiskaval sem v nedeljo nekoliko vasi v Bohinju, posebno pa Brod, v katerih nij krčme, ter moram priznati, da mi je bilo jako prijetno videti čedne može in žene, ki so se jako spodobno obnašali in s katerimi je bilo mogoče pametno se pogovarjati. Na drugi dan, v ponedeljek zjutraj, sem se vrnil v Bohinjako Srednjo Vas, kder sem imel glavno stanovanje, ter sem poizvedel, da so velikansko pili in da so se grozovito topli. Kakor živ dokaz tepeža videl sem mladega fanta z veliko rano na četu, druge pa z razkravljenimi rokami, z oteklimi čemi itd. Videč to, sem bil jako vesel, da sem bil popustil te pijance ter da sem prebil večer in noč mej mirnimi, napravljenimi ljudmi.

stavodaja neskupnih rečij se vrši po deželnih zborih in po cesarju; 7. Upravništvo skupnih zadev naj bode izročeno skupnemu ministerstvu; 8. Oskrbništvo takih zadev, ki nijso poznane za skupne, se izroči deželnim vladam, katere so po kancelarijih zastopane pri cesarju; 9. Ministerstvo za skupne zadeve je odgovorno skupnemu parlamentu; deželna vlada pa dotičnim dež. zborom. To je stari program federalistov in se naslanja na česke fundamentalne članke.

Ogri bodo v delegacijah oponirali ministerstvu, posebno v zadevi poviksanja plač skupnim uradnikom; zato pa se ustavoverni listi močno jeze čez nje in pravijo, da jim gre le za to, da vsacega Nemca odpravijo iz ogrskih državnih služeb. Tudi mi bi morali biti jezni na Ogre, ker potem dobimo zopet vse Nemce na naš vrat.

Znani česki rodoljub Skrejšovski, ki je bil v prvi instanci za nekrivega spoznan sleparije, je v drugi instanci obsojen na 18 mesecev težke jete; zdaj je S. rekuriral na najvišjo sodnijo. Ubogi S. je zraven te nesreče še prav nevarno bolan. Dr. Greger, ki je bil, kakor S. tožen zaradi sleparije, ker nij plačal inseratnih kolkov, je bil one dni v prvi instanci nekriv spoznan; a nadsodnija bo tudi njega najbrže obsodila. Greger je mej svojim zaporem troje otrok zgubil. — Česke novine so zadnje dni s članki praznovale petdesetletnico prihoda Fr. Palackéga v Prago, vzbuditelja českega naroda. Potem nij hotela vlada potrditi volitve Bielskega za pražkega župana, zdaj je mestni odbor volil Huleša za župana; a tudi tega noče vlada potrditi, ker je podpisal neko peticijo proti ministerstvu. Tedaj praški župan mora biti vladen mož, nu, najkroča pot bi bila, da ga ministerstvo imenuje, čemu še volitve.

Ruska armada uže maršira proti Kivi; Rusi ne bodo jenjali, dokler si ne prisvojijo cele Azije in dobé v roke vse trgovstvo v Aziji; po svojih kolonijah in železnih cestah todo res s časoma postali gospodarji svetovnega trgovstva in po tej poti si bodo tudi pridobili največi upliv v Evropi. Močna Rusija pa bode koristila vsemu Slovanstvu. Za piruhe je prinesla sicer dobro podučena „Allgemeine Zeitung“ novico, da je sklenena zveza mej Rusijo, Francosko in Ameriko na eni in Avstrijo, Nemško, Turško in Angleško na drugi strani. Dasiravno je ta zveza jako naravna in bode prej ali slej skoro gotovo de nje prišlo, vendar za zdaj ta vest nij še verjetna, ker mej Rusijo in Nemčijo vlada ravno zdaj največe prijateljstvo, dokaz temu je, da Nemški cesar pojde uže v kratkem v Petersburg obiskat ruski dvor. Sicer pa bi zveza Rusije s Francosko in Ameriko pomenila tudi vstajo Slovanov na Balkanu, katera ustaja uže sama na sebi bi Turško vojsko popolnoma absorbirala in za vsako zunajno akcijo proti Rusiji nemogočo storila.

Srbsko je zadela nesreča, umrl je 6. t. m. general Blaznavac, predsednik srbskega ministerstva i bivši sregent Srbije. Bil je izvrsten in učen vojak, pa previden državnik; z njim je Srbija veliko zgubila, pa tudi slovanstvo plaka na njegovi gomili, ker on je bil v srbski vladi zastopnik jugoslovanske ideje in izvrševalec tej ideji primerne politike. — Pogreb njegov je bil velikanski; knez, ministri, diplomatije i narod iz vse Srbije se ga je udeležil; dokaz je to, kako zna junaški, čvrst narod častiti svoje može.

Nadejati se je, da Srbska nadaljuje v politiki tisto pot, katero jej je zaznamoval i začel plemeniti Blaznavac, njen rešitelj iz največe nevarnosti. — Za naslednika v predsedništvu ministerskem je imenovan dosedajni minister zunanjih zadev Jovan Ristič, prebrisan diplomat in izvrsten državnik; on je zmerom delal na strani in v družbi rajncega Blaznavca na velikost Srbije. — Ristič bo sestavil novo ministerstvo, v katero bode poklical najboljša može srbske. — Knez Milan bode menda uže kmalo odpotoval v Carigrad, da se s porto domeni ob odstopu trdnjavo Mali Zvornik i zarad železnice. — Srbska namreč noče plačati turški tributa, dokler ne bode to uprašanje povoljno rešeno; misli pa se, da bode csebna navzočnost kneza v Carigradu to rešenje pospešavala, sicer pa so Srbi na boj pripravljeni in hočejo s Turčijo malo ceremonij uganjati, saj za nji-mi tiči ruski strijc, kakor Srbi pravijo ruskemu caru.

Da bode kmalo zrelo jutrovo uprašanje, uže vse znamenja kažejo; zastoj se ne govori ob alijancah

XVIII.

Vsak narod, v katerega deželi rase trta, rad uživa ta dar božji, to je rad pije vino; sicer pa vsem narodom dopada vino. Ker pa Slovenci imajo svojo domačo trto, zatorej tudi pijo vino v taki množici, da se postranskemu opazovalcu zdi, kakor da bi mej njimi bilo v navadi tako rečeno organizirano pijanstvo. Je veliko Slovencev, kateri se številom izpitih kozarcev merijo narodnost kakoga individua. „Kakov Slovenec ste Vi, kedar ne pijete vina?“ tako se govori navadno vsakemu Slovencu, če ne pije.

V teh krajih, kder je vino drago in kder se sploh težko debiva, kakor na primer, na Gorenjskem in na Tolmnskem, je navadna pijača žganje. Se ve da kakor eno, tako tudi drugo upliva škodljivo na zdravje, če se ga pije preveč. Pa v vsakem slučaju žganje je mnogo škodljivejše, nego vino. V raznih krajih se nahajajo jako pametni in omakani možje, kateri, vsled velike rabe žganja, zmirom več gubijo prirojeno pamet in spomin ter, če bodo nadaljevali, postanejo popolnoma treumni. Nekteri izmed njih uže zdaj ne veljajo nič, če popreje ne izpijejo nekoliko kozarcev žganja.

Temu, da ubogo ljudstvo tako rado pije, ne moremo se čuditi. Resničnost je takó žalostna in težka, da se rávezi tolažijo s pijanci, katere dajo jim pozabiti njih gorje in težavno življenje.

velevlastij. — Vojška zarad tega uprašanja je v bližnji prihodnosti.

Na Španjskem so bili Karliski zadnji čas večkrat tepeni. Republika ima sicer veliko borbo za svoj obstoj i tudi prazne kase je našla; mej tem ko imajo Karliski veliko denara, katerega so razni pretendenti odnesli iz Španjskega; vendar pa ima republika dobro nadejo za svoj obstoj, posebno, če jo podpira francoska sestra i zabrani vvaževanja orožja čez Francosko na Španjsko.

Na Francoskem se bodo vršile 27. 7. m. dopolnitvne volitve v narodno skupščino; zmagali bodo skoro gotovo sami republikanci.

Italija se Francije boji; zato so bili stavljeni v parlamentu nujni predlogi, naj se Italija do zob oboroži, pa ti predlogi niso obveljali, ker vlada ne če kazati bojazljivosti pred Francijo in tako strun še huje napeti.

Sv. oče je bolan, pa se zdaj uže nekaj boljše ga čuti. Svet je zmerom alarmiran, kedar papež kaj oboli, ker njegova smrt zna postati vzrok velikanskih homatij. Sliši se da je na Italijanskem neki viši pruski oficir, kateri vlado spodbuja, naj hitro oborožuje, ker rimske zadeve bi jej znale čez glavo vyzrasti. Francozi imajo v resnici uzroke tožiti Italijo, da je nevhvaležna in paziti na dan plačila.

Vidite, dragi čitatelji, da je čez praznike politični zrak bolj vroč postal. Morda je to vse le časnikarska domišljija v pomankanji družega gradiva; a da se nekaj kuha, je lahko spoznati. Bliza se dunajska razstava in po trgovski vojski navadno pride vojaška vojna.

Razne vesti.

(**Politične dejstva Soča.**) Odbor polit. društva je v seji 31. marca t. l. sklenil, da skliče občni zbor v Sežano v nedeljo 27. t. m. Dnovni red bo obsegal točke: 1. Resolucija, naj deželni odbor v porazumu z ministerstvom pravosodja brez odloga uredi po novi postavi javne zemljišne knjige na Goriškem, 2. Resolucija, naj se deželni odbor goriški brez odloga loti izvrševanja naloge dane mu od deželnega zbora v sesiji lanskega leta, vsled katere ima pripraviti načrt za preuredbo postav na Goriškem veljavnih za ljudske šole. — Ta seja bo javna, tako da lahko vsakdo k njej pride, ker ima društvo Soča po pravilih pravico, sklicovati javne zборе po vsi goriški grofiji. — Javni občni zbor v Sežani 27. t. m. bo v krasni in prostorni dvorani gostilnice g. Scaramanga in se bo začel točno ob 3. uri popoldne. Dasiravno imamo uže zagotovilo od večih strani, da obiščejo zbor veljavni možje iz Tržaškega in Krana, vendar se enkrat odbor društva „Soča“ slovenskemu občinstvu nujno priporoča, da se v obilnem številu udeleži tega važnega shoda.

(**Nov baron.**) G. Henrik Calice, Goričan iz Gradišča, avstrijski poslanec v Kini, Japanu in Siamu; je dobil od cesarja red železne korone II. vrste in je povzdignen v baronovski stan.

(**Gledališne predstave.**) Velikonočni prazniki so privabili nove nemške goste v Gorico. Prišla je nemška gledališna družba pod vodstvom g. Bukovicza iz Trsta, kder je v teatru „Armonia“ uže precej dolgo nemške, smehalželjne naseljence zabavalo. Prvi dve predstavi, dunajski burki „Die Pfarrersköchin“ in „Drei Paar Schuhe“ ne obetate veliko, marveč ste živa priča popolnem popačenega okusa lehkoživečih Dunajčanov. Nam niti ne dopada, niti ne hasni taka duševna hrana in se zadovoljnostjo smo zapazili, da v obče tudi griškim meščanom take prazne, nič dobrega pa mnogo nedostojnega in nespodobnega obsegajoče igre prisedajo. Sicer obsega Bukovicz-eva družba prav malo dobrih močij, zato je tudi izvršitev predstav nepopolna. Radovednost in pomankanje drugih zabav sta vendar prva dva večera napolnila gledališče.

(**Število je v Avstriji po zadnjem številu 620.896.** Na enega žida spada v Galiciji 9 ljudj, v Bukovini 11, na Nižavstrijskem 38, na Moravskem 47, na Češkem 71, na Šlezkem 84, na Primorskem 123, na Gornjeavstrijskem 1060, na Štajerskem 1541, v Dalmaciji 1900, na Tirolskem 2490, na Solnograškem 3441, na Koroskem 15.291, na Kranjskem 24.058 ljudj.

Na vse dežele, ki so v državnem zboru zastopane, spada en žid na 23 prebivalcev, na Ogrskem pa na 27 prebivalcev.

Na ruskem Poljskem spada na 1 žida 7 prebivalcev, na Romunskem 19, na evropskem Ruskem brez Poljskega 35; na Nemškem 83, na Angleškem 582, na Francoskem 785. Le ruska Poljska in Romunska imate primerano več židov nego Avstrija.

(**G. Trstenjak.**) znani slov. literat in rodoljub je priobčil v 7. šte. Zora „sledече pismo:

„Čestitim udom: „Matice slovenske“ — delniškega društva: „Narodne tiskarne“ in „Slovenskega pisateljskega društva“ do blagohotnega znanja!

Ker mi moje slabo zdravje več ne dopušča dosejanje vsestranske delavnosti na narodnem našem polji dalje naprej razvijati, in mi potovanja k sejam težavo delajo, javljam tu obito, da zaradi tega, in iz nobene-ga družega uzroka, iz-topim iz odborov omenjenih društev, ter izznanim, da prihodni ne morem nobene volitve v odbore teh društev več sprijeti. Čestitim udom pa se zahvalim za zaupanje, katero so mi dosle skazovali pri volitvah. Ta čisipis pa še bodem vodil do konca tekočega leta, ako božja previdnost mi da potrebno zdravje. Zato prosim za daljno obilno podporo.

Na Ponikli 25. sušca 1873.

Mi obžalujemo, da izgubi s tem slovenstvo tako neumornega delalca, a nadejamo se, da je to le začasnno, in da ga najdemo, ko se mu zdravje povrne, zopet tam, kjer ga tako močno potrebujemo. Da bi živel še mnogo let!

(**Slovenske šolske knjige.**) Kakor je poizvedel „Uč. Tov.“ je podelilo ministerstvo za uk in bogocastje denarno podporo, da se izda slov. latinska slovnica in slov. latinska vadnica. — Jesenkovo „Zemljepisje“ se ravno tiska v „narodni tiskarni“ v Ljubljani. Obsegalo bo 30 tiskanih pol.

Prof. M. Vodusek je te dni odposlal kranjskemu deželnemu šol. svetu svojo slov. grško slovnico.

(**Smešnica iz našega c. kr. telegrafjskega urada.**) Eden naših dunajskih dijakov je pred kratkim svojemu očetu na Goriškem poslal z Dunaja slovensk telegram, ki se je tako-le glasil: „Rabim še en desetnik, drugači ne morem oditi. Hitro, ko udobim, odidem.“ Toda, kako mislite, da so telegrafjski modrijani telegram popačili? Tako-le: „Rabim scendesetam gruga cine morem deti hitro ko vdobim olirem.“ Oče, ki bi bil rad vedel, kaj mu sin telegrafuje, si ubija glavo in še le po dolgem premišljevanji razvozlja kolohocijo c. kr. tel. urada. Ali nij to smešno, kako pačijo naš jezik c. kr. uradi? Ali nij to prava ironija na ravnopravnost? Ali naposled nij razalljivo za nas Slovence, da se telegrami v drugih jezikih brez takih škandaloznih napak razposiljajo, samo naš jezik mora biti tisti materijal, na katerem c. kr. tel. uradniki svojo nevednost poskušajo.

Kmetijske i trgovske vesti.

Iz Krana 14. aprila. [Izv. dop.] Še nektere napake, ki jih nijsem zadujč še v „Soči“ opomenil, mi leže kakor težak kamen na srcu. Ko opazujem dolgočasni Kras, njegove prebivalce, njih dejanje in nehanje, nasprotno pa spretno in zvite Lahe in Nemce, zapazim mej domačimi in m-j tuji velik razloček. Na tisoče dobičkaželjnih in delalnih Lahov prestopi vsako leto mejo svoje države, razpršijo se kakor kuga po Avstriji, grabijo in spravljajo v svoje žitnice na tujem in hajdel potem s polno mavho zopet domov.

Kaj pa pri nas mladina dela? Ko doma dela primanjkuje, je večidel Trst njih rešilaa parola. Tam Slovenca gospodar se le k delu vzame, ko Lahov pogreša. Nasledki, ki jih vsak moder človek hitro zapazi, so žalibog žalostni. Izneveri se tak slovenski delalec narodu, jeziku svojemu, postane celo sovražnik ugovov, brezbožnik, ki mu je vse brez novcev nesveto, izjine iz njegovega srca ljubezen do domovine, iz kratka: črti vse, kar bi imel spoštovati in ljubiti.

V denšnjem času, ko je človeku sredstvo dobro, da le dospe do toliko zaželjenega krivega boga — do denarjev — se pri nas na neke pripomočke in prilžnosti, ktere bi človeku k poštenemu kruhu pomagale kar nič ozir ne jemlje. Ali tuji znajo take prilžnosti kaj dobro porabiti in nevednost ljudj v svoj prid obrniti. Oni lazijo po naši deželi, krađejo službe in dobičke domačinom, in odnašajo v svoje kraje naše novce. Tu se vidi „flikar“, ki udobi za lešak svinca do 20 novcev, kos kruha pa maslec vina.

„Mati bo kaj cunj?“ zakriči cunjar na vratih. Na potrtilni odgovor razgrne svojo kramo vidoželjnim očem za barantanja. „Oh koliko lepih in bliščečih reči!“ Raznovrstuopisa i traki, svitle igle, črni pa beli konci, zlati prstani, srebrni križci itd., vse tako krasno in še tako dober kup! Očarana mamka ne ve, kaj bi si zbrala za lep kup cunj.

Nadalje so pri nas sami Lah, ki živino skaplajo. Koliko denara taki ljudje iz dežele odneso, je težko izračunati. Dobro znani ranjki Janez, skapljaivec (kavčmer), je meni enkrat sam povedal, da je svoje dni 50 gld. v treh tednih v Rovtuh pridobil samo za skapljanje svinj in telef. Poglejmo le enc vas, v kateri se redi sto do dve sto goved in enako števila prašičev. Ker je takih mojstrov zelo malo, pride večidel vse v njegove roke. Kako prijetno cvenka petica za petico v njegovo mošnjo! Kaj nam je nemogoče, se kaj takega učiti, ali je pa sramotno na pošten način denar služiti? Zraven teh obiskujejo cigani naš kraj, nekteri kaj

kupčijejo, vsi pa beračijo, krađejo, „coprajo“, pravijo za srečo itd. ter tako molzejo ubogega kmeta.

Vsi ti in še drugi enake vrste so pravim domoljubom tri v peti, krađejo domačinom zaslužek, oni so tuji, ki jih postava ne polpira. Pa se ve, da če se domačin za take malenkosti (pa ne svetujem vam cigani!) ne zmeni, imi tujec pravo, našo slepost v svoj prid obračati.

Pri nas se nekteri s hrolo pripovedanim tihotapstvom pečajo. Da se to ne more odobriti, in to tem nujne, ker je zoper postavu, in ker na tak način denar za tuje blago iz naših krajev roma, se uže posebi razumá.

Ko sem enkrat takega vprašal, zakaj se ne rajši kake druge poštene kupčije poprime, kakor je tihotapstvo n. pr. barantati ali cunje pobirati, kotle „flikati“ ali dežnika popravljati, kaj mislite, da mi je odgovoril? Rekel je: „Kaj bi mi pomagalo, ker je polna dežela tujcev, in dokler so ti v deželi, ga ne dobim križ!“ Mož je pravo zadel, kar je obžalovanja vredno, kajti še zmirom vlada nevednost in celo trma mej ljudstvom, da le tujec dela boljše in da ima boljše blago, kakor domačin. Da le slovenski izgovarja slabo, da le jezik naš pači in kreši, pa je dobro zanj! Dela mu potem ne zmanjkuje.

Še enkrat županom in deželnemu glavarstvu na srce polegaj, naj bojo pazljivi na take postopake; naj se izprašujejo, kedo in kaj so, da se tuji izbacnejo iz naše dežele. Ako bomo skupaj delali, si sami pomagali, posnemali v tem obziru naše južne sosede Lahe in severne Nemce, bodo kmalu sitneži izpojoni in domača kupčija se bodo oživila. Ko bo videl tujec, da nema zaslužka pri nas, bo uže sam kopita pobral in jo pobrisal iz dežele. Pa dokler vidi, da ga zložno podpiramo, se brez skrbi korači po naših krajih. Dajmo domačinu zaslužek in etan in s tem ranimo smrtino tujca!

Kraški kmet.

(**Kolikaj jajej imenja i tiskot.**) Nemšk. prodopisec je izračunil, da zdrava i tudi dobro rešena kokoš ves čas svojega življenja ne more iznesti več no 600 jajec. Iznese jih pa prvo leto kakih 20, drugo 120, tretje 135, četrto 114, potem pa do devetega leta vsako leto po 20 manj in deveto leto jih znese v najboljšem slučaju samo 10. — Iz tega se razvidi, da bi skrben in umen gospodar nobene kokoši ne smel dalje rediti, kakor do četrtega ali k večjemu do petega leta, ker pozneje več sne nego dobička donuša.

(**Žveplenje trt.** (Konc.) Naš namen nij znano-stveno preiskovati uzroke in lastnosti trtne bolezni, to prepuščamo radi kmetijskim strokovnjakom, kateri uicer še nijso vsi enih mislijo tej zadevi. Bolezen se je prikazala najpreje na Angležkem in Francoskem, od tam se je razširila v Italijo, od koder je segnila tudi v našo deželo. Pa pri nas je nij bilo še prav povsod, ali nij vsaj povsod enako pokončljivo razsajala in se enako dolgo mudila. Kanalski okraj, nekatere strani goriške okolice, posebno goriško obmestje in Furlanija so jo najhuje občutili in jo občutijo še dan danes. Tudi lansko trgateg je nemila bolezen v vseh tistih krajih, koder je nijso mogli zarad neprestano neugodnega vremena z žveplom omagati, deloma ali popolnem pokončala. Zato pa moramo letos resno skrbeti, da si grozdni pridelek z uspešnim žveplenjem zavarujemo in koj zdaj se začanja čas zato. V ta namen si moramo priskrbeti najpreje dobrega in kolikor mogoče drobno zmletega žvepla brez primesi in potem moramo na to paziti, da potrosimo trte o pravem in ugodnem času. Potrositi jih pa moramo najmanje trikrat in sicer v prvič, kedar zagledamo grozdni zarod, drugikrat pred razcvitom in tretjikrat, kedar je trta odcvela, tedaj lahko rečemo od štirinajstih do štirinajstih dnj. Žvepleti pa moramo o stavbitnem vremenu, kajti, če dežuje koj po končanem žveplenju, operá se žveplo s trte in ves uspeh je zgubljen. Zato pa moramo vsakrat, kedar v 24 urah po žveplenju dežuje, še enkrat žvepleti in se nikakor ne ustrašiti stroškov, ktere nam večkratno žveplenje prizadene. Če rešimo pridelek in da ga rešimo je ravno odvisno od naše stanovitnosti in marljivosti v žveplenju, bo naš trud vendar obilno poplačan.

Zgodi se pa, da se bolezen tudi po pravilnem i kratkem žveplenju vendar sem ter tja zopet po grozdi prikaže, bodisi, da se nij še popolnem ugonobila, bodisi da se je od drugod na naše trte zopet zanesla, kajti o tem so menda vsi učeni tritorjeji edinega mnenja, da je trtna bolezen nalezljiva ali prav za prav zakrošljiva (e idemična). V tem primerljaji moramo grozdje in trto še enkrat dobro še žveplom potrositi, da ožjenemo zagrizneno grozdno sovražnico.

Res je, cesar se naši posestniki zelo boje, da dobi vino, ako se uže precej debelo grozdje žvepli, ne koliko zopern žveplen okus. A temu se da poznaje pomagati, kedar se vino napravlja. Kako? o tem priobčimo obširniši poduk, kedar pride čas zato. Za zdaj sklenemo z iskrenim priporočilom, naj se vsi naši vinorejci, koder bolezen še vedno razsaja in sode in mošnje suši, nemudoma lotijo žveplenja, in naj stano vitno žveplijo ob ugodnih časih, samo v tem naj bodo previdni, da si priskrbijo v ta namen dobrega in drobnog zmletega žvepla. Rečni uspeh!

(Živinska kuga) razsaja na Kranjskem; vsled tega imamo mi na kranjski meji stražo, pa tako slabo, da vendar iz Kranjskega dohajajo vola na Primorsko in od tukaj čez mejo na Italijansko. Vodi jo jih čez Hrušico in čez Brda po stranskih potih; Italijani pa plačujejo vole po vsaki ceri, tako da mi kmalo ostanejo brez mesa. Vled kuge in še več vsled razstave bomo letos plačevali funt mesa po 40 novcev; vino bo tudi kmalo po 1 goldinar bokal; potem pa naj živi človek!

(G. Rutter) bode te dni poslal v dunajsko razstavo iz svojega mlina v Stračicah 50 različnih mok in iz svoje papirnice pod Goro 155 različnih sort papirja.

(Gospod profesor Povše) naznanja, da bode govornik o kmetijstvu 20. t. m. v Komnu; 27. t. m. v Dutovljah in 4. maja v Divači. Na Tominskem, kjer je g. Povše predaval pretečeni teden, je imel povsod mnogo poslušalcev; na Krasu pa se jih gotovo sme nadejati še več. — Naši kmetovalci se močno zanimajo za materialni napredek; zato pa je treba pred vsem to polje obdelovati.

(Čuden napredek.) V Dornbergu in v Privacihi so nekateri kmetje, podpihovani po nekem čudnem človeku te praznike demonstrirali proti osnovi domačega društva za sadjetstvo; kričali so, da bi tako društvo tujce odpravilo iz dežele in potem samo mopol v roke vzelo. Podpisali so nekda tudi prošnjo na namestništvo, da bi osnovo takega društva prepovedalo. Ču ne bi bilo to žalostno, bi bilo gotovo smešno vredno. Prihodnjic več o tem.

Poslano.

Mr. „neolikanci“ obračamo sledeče besede na izjavo onih neznanih „podpisanih 5 občinskih mož“ v poslanem iz Dutovljah v listu 14. „Glas-a“:

Ad 1. Želimo i tirjamo, da nam dokažete, da so bile one besede o našem gosp. duhovnu priobčene v

12. listu „Soče“ „gola grda laž“. Mi podpisani še enkrat pritrjujemo onim „Sočinim“ izjavam, i ne lemi, temveč vsak nepristranski človek, kateri je poslušal onenjeno nedeljo pridigo, i naj spriča tudi sam gosp. duhoven, je-li istina, ali ne.

ad 2. Mi podpisani smo objavili oni dopis v „Soči“, ker smo se razžaljene čutili, i ker nam je vest očitala, da nas one besede zadevajo, ergo zadeva tudi nas vaše nesramno obrekovanje, da smo brez erski, da naj se nas ljudje varujejo i.t.d. Hočemo dokazov zato, ako ne, lahko pospešimo naše korake tudi dalje, ker slutimo i čutimo v teh besedah razžaljenje naše česti.

ad 3. Zhtevamo, naj onih 5 neznanih poštenjakov objavi svoja imena s podpisi-najljubše bi nam bilo v nsem listu „Soča“ (slavno uredništvo bode morebiti tako prijazno prepustiti prostor malim versticam*), ker smo 14. šte. „Glas-a“ prav slučajno prejeli, i ker nij naša naloga, da bi jih po vseh časopisih iskali--da bode mo vedeli s kom imamo opraviti; morebiti je ravno onih 5 take baže, da bi se jih morali izogibati i „varovati“. Nečemo polemizovati za oslovo senco z osebami za vrati skritimi, katere še v svojih par vrsticah nijso dosledne, kajti kar zgoraj oporekajo, ravno temu spodaj pritrjujejo.

V Dutovljah 12. Aprila 1873.

Andrej Stok l. r. župan, Andrej Lah l. r., Janez Vrabec l. r., Dobroslov Tavčar l. r., Mihelj Rebec l. r., Jarnej Lah l. r., Jožef Lah l. r.

Cenik raznega blaga

na goriškem trgu.

Pšenica kraška po 3.55, Pšenica gorska po 3.30, Turšica domača po 1.70, Turšica ogrska po 1.68, Turšica bela lepa dobiva se v magacinih Furlani & Tripp na Kornji po f.1.50. Ječmen pehar po 3.30 do 3.50, Ječmen cel po 1.95, Fižol laški i gorski po 2.30, Rž po 2.30, Oves

*) Da l

Ured.

laški po 1.25, Oves ogrski lep po 1.20, Seno po 1.20 do 1.55, Slama po 1.25 do 1.30, Krompir po 3.20, Slanina (špeh) domača po 38 gld., Slanina ameriška po 34 gld. cent.

Vino črno Em. po 16 gld. do 19.50, Vino belo po 13.50 do 14.60. Pivo (gradsko) prva kvaliteta Em. 9 gold. 60 kr.

Moke mlinov v Stračicah.

Sè žakljem. Št. I. po f. 12.70; II. 14.70; III. 12.50; IV. 10.70; V. 8.70; VI. 6.50.

Brez žaklja. Otrobi drobni po gld. 2.30. Otrobi debeli po gld. 2.10.

Rajž l. vrste po gld. 13.50; II. vrste po 12.50; III. vrste po 10.50; IV. vrste po 9.75; V. vrste po 7 gl.

Izvrstno žveplo brez primesa, rimsko in sicilijansko,

katero sem sam naročil in dal na svojem mlinu enako najfinejši moki zmleti, se prodaja po prav spodobni ceni v Gorici, v štacuni gosp.

Gasp. Ghitter-ja
v Raštelu.

A. Kočjančič
grajščinski oskrbnik
v Podgori.

Italijansko društvo za občno zavarovanje

„L' UNIONE“

(zveza)

dovoljeno z kraljevim odlokom dne 23 aprila 1871. sè sedežem v glavnem mestu (Rimu) in kapitalom

30 milijonov italijanskih lir, ali 12 milijonov goldinarjev,

od katerih je uže razprodanih in uplačanih 3.000.000 lir in v katerem kapitalu nijso zapadani zavarovalni zalogi

Kaveije je društvo dalo kraljevi vladi 100.000 lir.

Upravni svet

je sestavljen iz najveljavnejših mož Italije; častni predsednik mu je: Nj. ekselencija **Cactani Michelangelo**, vojvoda Sermonetski, poslanec i.t.d.; pravi predsednik. Nj. ekselencija **Vigliani Pavel Onorato**, veliki križec + državni minister, predsednik najvišje sodnije in podpredsednik senata; tajnik **Panattoni Karel Italo**, advokat in tajnik deželnega sveta v Florenci;

Upravni svetovalci:

Grof. **Bastagi Peter**, bankir in predsednik severnih železnic; Kner **Jvan Giovancelli**, poveljnik, senator + in veliki posestnik; Profesor **Franc Ferrara**, veliki oficier +, poslanec in bivši minister financ; **Peruzzi Ubaldino**, veliki križec +, poslanec in mestni predsednik Firenze; **Aleksander Rossi**, poveljnik +, senator in veliki trgovec; **Leon Tedeschi**, bankir; **Alojzi Vu t**, bankir in še več družih odličnih oseb.

Glavni ravnatelj je:

Grof **Josip Barbaro**.

Delokrog društva:

1. Zavarje proti ognju, proti streli, proti eksplozijam uzročenim po plinu in po paru, tudi če se zgodé združene s požarom, hiše, tovarnice, stroje, cela posestva, zaloge, pohištva in razno blago.

2. A. Zavaruje življenje, to je kapitale, dohodke penzije, izplačujoče se ali še živim zavarovancem, ali pa naslednikom umrlih zavarovancev. B. Ustanovlja kapitale in dohodke izplačevalne za slučaj življenja in smerti, če se komu kaka nesreča pripeti na železnici, ali pa za slučaj družih fizičnih pripetljajev, ki zadenejo ljudi v raznih poslovanjih in službah.

3. A. Zavaruje zgube na morju, kakor ladje in blago v ladijah na morju, na rekah, jezerih i. t. d.

B. Tudi blago potujoče po suhem v primeri se zavarovanjem na morju.

4. Sklepa protizavarovanja in skupna ali društvena zavarovanja v vsih treh oddelkih za ogenj, življenje in po morje.

Škoduje menjice s tremi podpisi, daje tudi denar na tekoči račun in posluje v obče kakor banka.

Za natančnejše pojasnila je treba obrniti se do sedeža društva, ki je zdaj v Florenci, **Via de Serragli, Palazzo Pellagnani, Nr. 6.**

Glavni zastopnik društva za Goriško je gosp. G. Gasser geometer v gosposki ulici.